

දික්වැල්ල ප්‍රාදේශීය සභාව
මාතර දිස්ත්‍රික්කය

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2017 අප්‍රේල් 07 දිනද, ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2016 නොවැම්බර් 11 දිනද, විගණනයට ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේ විගණකාධිපතිවරයාගේ වාර්තාව 2017 අගෝස්තු 21 දින සභාවේ ලේකම්වරයාට යවා ඇත.

2.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට දික්වැල්ල ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.3.1. ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව ප්‍රාදේශීය සභා ශක්තිමත් කිරීමේ වැඩසටහන යටතේ ලැබිය යුතුව තිබූ රු.583,472 ක මුදල ගිණුම්වලින් අත්හැරී තිබුණි.
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ලැබී තිබූ රු.1,022,982 ක් වූ ප්‍රාග්ධන ආධාර සමාලෝචිත වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ආධාර ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.
- (ඇ) ඉකුත් වර්ෂ වලට අදාළ රු.1,379,276 ක හිඟ වැටුප් ප්‍රතිපූර්ණ, සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම් ආධාර යටතේ ගිණුම්ගත කර තිබුණි.
- (ඈ) දේශීය ණය සංවර්ධන අරමුදලේ ණය ශේෂය රු.5,086,387 ක් හා වාර්ෂික පොලී වියදම රු.971,125 ක් අඩුවෙන් ශේෂපත්‍රයේ දැක්වුණි.
- (ඉ) ඉකුත් වර්ෂයේදී සහ සමාලෝචිත වර්ෂයේදී නිම කර තිබූ රු.4,746,628 ක ඉදිකිරීම් සහ එක්ස්කැවේටර් යන්ත්‍රය වෙනුවෙන් දරා තිබූ ණය රු.691,000 ක වියදම ප්‍රාග්ධනික කර නොතිබුණි.

- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ වරිපනම් බදු ආදායම රු.1,089,027 ක් ලැබිය යුතු ප්‍රාග්ධන ආධාර රු.97,723 ක් හා මුද්දර ගාස්තු ආදායම රු.12,008,640ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වුණි.
- (උ) පළාත් පාලන විශ්‍රාම වැටුප් අරමුදලට ගෙවිය යුතු රු.2,300,069 ක ආයතන මුදල වෙනුවෙන් ණයහිමි ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.
- (ඌ) එකිනෙක සමාන විය යුතු ස්ථාවර වත්කම් ගිණුමේ ශේෂය සහ ප්‍රාග්ධනයට ආදායමින් ආයතනවල ගිණුමේ ශේෂය අතර, රු.758,376 ක අසමානතාවයක් විය.

1.3.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් ගිණුම් විෂයයන් 08 කට අදාළ ශේෂ හා ඊට අදාළ උපයෝගී ලේඛන/උපලේඛන අනුව දැක්වෙන ශේෂ අතර එකතුව රු.222,472,250 ක අසමානතා නිරීක්ෂණය විය.

1.3.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට එකතුව රු.41,173,456 ක් වූ විවිධ ණයගැති ශේෂය තුළ වර්ෂ 03 ක කාලයක් ඉක්මවූ රු.16,939,388 ක ශේෂ ඇතුළත් වී තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට එකතුව රු.125,166,400 ක් වූ කර්මාන්ත ණයහිමි ශේෂය තුළ වර්ෂ 03 ක කාලයක් ඉක්මවූ රු.94,962,950 ක ශේෂ ඇතුළත් වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට එක්වත් තැන්පතු හා ආරක්ෂිත ඇප තැන්පතු ශේෂවල එකතුව රු.2,182,304 ක් වූ අතර, එම ශේෂය තුළ වසර 03 ක කාලයක් ඉක්මවූ රු.2,075,304 ක ශේෂ ඇතුළත් වී තිබුණි.

1.3.4 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

එකතුව රු.98,822,776 ක් වූ ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි සම්බන්ධයෙන් හිමිකම් ඔප්පු සහ යාවත්කාලීන හා විධිමත්ව පවත්වන ලද ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි ලේඛනය, එකතුව රු.166,339,858 ක් වූ කර්මාන්ත ණයගැති සහ ණයහිමි ශේෂ සම්බන්ධයෙන් විධිමත්ව හා යාවත්කාලීනව පවත්වන ලද ණයගැති හා ණයහිමි ලේඛන, රු.3,967,460 ක් වූ පුස්තකාල පොත් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් හා යාවත්කාලීන කරන ලද පරිග්‍රහණ ලේඛනය හා රු.155,250,788 ක් වූ හිඟහිටි වෙනත් ආදායම් සම්බන්ධයෙන් ආදායම් ලේඛන යනාදී සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොවීම නිසා විගණනයේදී ඒවා සතුටුදායක ලෙස පරීක්ෂා කිරීමට නොහැකි විය.

1.3.5 නීති, රීති හා රෙගුලාසි ආදියට අනුකූල නොවීම

ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 396(ඇ) වගන්තිය පරිදි නිකුත් කළ දින සිට මාස 06ක කාලයක් ඉක්මවන ලද එකතුව රු.594,346 ක් වූ චෙක්පත් 09 ක් සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කර නොතිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදමට වඩා වැඩි වූ ආදායම රු.21,068,210 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදමට වඩා වැඩිවූ ආදායම රු.20,227,667 ක් විය. ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු.840,543 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරිණි

2.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුළු පුනරාවර්තන ආදායමින් සියයට 74 ක් ඉක්ම වූ මුළු පුනරාවර්තන වියදම් පැවති බව නිරීක්ෂණය විය .
- (ආ) සභාවේ ස්වයං උත්පාදිත ආදායම් ඉක්මවා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී මෙන්ම ඉකුත් වර්ෂ දෙකෙහිද සැලකිය යුතු ඉහළ අගයන්ගෙන් පුනරාවර්තන වියදම් වැඩිවී ඇති අතර, ආදායම් ආධාර නොලැබෙන්නට, ස්වයං උත්පාදිත ආදායම් මඟින් පුනරාවර්තන වියදම් ආවරණය කර ගැනීමට කිසිදු ආකාරයකින් නොහැකි තත්ත්වයක් පෙන්නුම් කෙරුණි.

2.3 කාරක ප්‍රාග්ධන කළමනාකරණය

ජංගම හා ක්ෂණික අනුපාතය 1:1.7 ක් වුවද, ණයගැති හා ණයහිමි ශේෂ තුළ වර්ෂ 03 ක කාලයක් ඉක්මවා නිරවුල් නොවී පවතින පිළිවෙලින් රු.16,939,388 ක් හා රු.84,962,950 ක් වූ ශේෂ පැවතීමෙන් එම අනුපාතයන් ප්‍රකාරවම ද්‍රවශීලතා තත්ත්වයක් නොපවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

2.4 ආදායම් පරිපාලනය

2.4.1 වර්ෂනම්

ආරම්භක හිඟ ශේෂය රු.2,599,147 ක් වූ අතර, රු.3,481,698 ක් වූ වර්ෂයේ බිල්කිරීම් සමග රු.6,080,845 ක් අයවිය යුතුව තිබුණි. මුළු අයවීම් රු.2,795,314 ක් වූයෙන් වර්ෂය අවසානයට රු.3,285,531 ක් තරම් ඉහළ හිඟ ශේෂයක් පැවතුණි.

2.4.2 බදු කුලී

ආරම්භක හිඟ කුලී ශේෂය රු.1,783,182 ක් වූ අතර, රු.2,584,913 ක් වූ වර්ෂයේ බිල්කිරීම් සමග රු.4,368,095 ක් අයවිය යුතුව තිබුණි. මුළු අයවීම් රු. 2,671,314 ක් වූ නිසා, වර්ෂය අවසානයට රු.1,696,781 ක් හිඟව පැවතුණි.

2.4.3 වෙනත් ආදායම්

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 149 වගන්තිය ප්‍රකාරව ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියේ ලියාපදිංචි හෝටල්වලින් වාර්ෂිකව සියයට 01 ක් දක්වා බදු අයකළ හැකි වුවද, සභා බල ප්‍රදේශයේ පිහිටි ලියාපදිංචි හෝටල් 07 කින් විධිමත් පරිදි ගණනය කරන ලද ආදායම් වාර්තා අනුව බදු අය කර නොතිබුණි. හෝටල් 03 කින් පමණක් සභාවට අහිමි වී තිබුණු ආදායම රු.1,535,860 ක් විය.

2.4.4 උසාවි දඩ හා මුද්දර ගාස්තු

පළාත් සභාවේ ප්‍රධාන ලේකම්වරයාගෙන් හා අනෙකුත් බලධාරීන්ගෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානයට උසාවි දඩ වෙනුවෙන් රු.1,268,890 ක් හා මුද්දර ගාස්තු වෙනුවෙන් රු.45,360,160ක් ලැබිය යුතුව තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්යසාධනය

3.1.1 ප්‍රාග්ධන වැඩ යෝජනා ඉටුකිරීමේ ප්‍රගතිය

අයවැය ලේඛනය අනුව ඇස්තමේන්තුගත ප්‍රාග්ධන වියදම රු.33,550,000 ක් වූ අතර, තථ්‍ය ප්‍රාග්ධන වියදම රු.42,287,093 ක් විය. පොදු පරිපාලන වැඩසටහන යටතේ දරා තිබුණු ප්‍රාග්ධන වියදම ඇස්තමේන්තුගත වියදමෙන් සියයට 60 කින් ඉක්මවා තිබුණි. ඉතිරි වැඩ සටහන් 03 ක කාර්ය සාධනය සියයට 0.1 සිට සියයට 28.9 දක්වා පරාසයක විය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

3.2.1 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- (අ) ද්විතීයික හා ප්‍රාථමික තනතුරුවල පැවති පුරප්පාඩු 04 ක් පුරවා ගැනීමට හෝ තෘතීයික, ද්විතීයික හා ප්‍රාථමික තනතුරුවල පැවති 16 ක් වූ අතිරික්ත සේවක සංඛ්‍යාව විධිමත් කර ගැනීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2014 නොවැම්බර් 12 දිනැති අංක 25/2014 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයේ විධි විධාන වලට අනුකූල නොවී බඳවාගත් ආදේශක සේවකයින් 12 දෙනාගේ වැටුප් හා දීමනා, සේවක අර්ථ සාධක අරමුදලේ සහ සේවා නියුක්තයින්ගේ භාරකාර අරමුදලේ සභාවේ දායකත්වය සඳහා 2016 වර්ෂයේදී සභා අරමුදලින් රු.3,162,778 ක වියදම් දරා තිබුණි.

3.3 නිෂ්ක්‍රීය හා ඌණ උපයෝජන වත්කම්

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සභාවට අයත් පිරිවැය රු.2,425,000 ක් වූ වාහන 02 ක් සහ වටිනාකම සඳහන් නොවූ තවත් වාහනයක් 2014 වර්ෂයේ සිට අක්‍රීයව පැවති අතර, පරිත්‍යාග ලෙස ලැබී තිබුණු ගල් රෝල සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ යන්ත්‍ර පැය 3.5 ක් පමණක් සේවයේ යොදවා තිබුණි.
- (ආ) සභාව සතු ඉඩම් 05 ක් කිසිදු ප්‍රයෝජනවත් කාර්යයකට යොදවා ගෙන නොතිබුණි.

3.4 ආර්ථික නොවූ ගනුදෙනු

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) කසල එකතු කිරීම වෙනුවෙන් 2012 වර්ෂයේ සිට 2016 වර්ෂය දක්වා රු.929,633 ක මුදලක් කොමිස් මුදල් ලෙස සභාවේ සෞඛ්‍ය සේවකයින්ට ගෙවා තිබුණි.
- (ආ) ඉදිකිරීමට අවසරය නොමැති, ආදාහනාගාරය සම්බන්ධයෙන් වූ නඩුව සමථයකට පත්කර නොගෙන දිගින් දිගටම පවත්වාගෙන යාම නිසා 2010 වර්ෂයේ සිට 2016 වසර දක්වා එම නඩුව වෙනුවෙන් රු.427,500 ක නීතිඥ ගාස්තු ගෙවීමට සිදු වී තිබුණි.

3.5 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනය

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සභාව විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ අයවැය ලේඛනයට අනුව විවිධ ප්‍රතිපාදන යටතේ රු.26,500,000 ක් වූ වැඩ යෝජනා 44 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණ ද, වර්ෂය තුළ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණේ රු. 4,500,000 ක් වූ කර්මාන්ත 03 ක් පමණි.
- (ආ) සභාව විසින් අයවැය ලේඛනය යටතේ ප්‍රතිපාදන සලසා ගෙන නොතිබුණු රු.4,650,855 ක් වූ කර්මාන්ත 08 ක් සභා අරමුදලින් ඉටු කර තිබුණු අතර, එම කර්මාන්ත 08 හි වියදම රු.5,167,617 ක් වී තිබුණි.

3.6 සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

පහත දැක්වෙන කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය වෙනුවෙන් වැටුප් හා දීමනා, ඉන්ධන හා වාහන අලුත්වැඩියා වෙනුවෙන් රු.5,780,572 ක වියදම් දරා තිබූ අතර, කසල එකතු කිරීමෙන් රු.1,590,050 ක ආදායමක් උපයාගෙන තිබුණි.
- (ආ) පිළිසරු ව්‍යාපෘතිය යටතේ රු.1,010,712 ක වියදමින් නිමකර තිබූ ජීව වායු ඒකකයෙන් කිසිදු ආදායමක් උපයාගෙන නොතිබූ අතර, පරීක්ෂණ අවස්ථාවේදී එය අක්‍රීයව පැවතුණි. ඒ අනුව දරා තිබුණු එම වියදම නිෂ්කාර්ය වී තිබුණි.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා වූ අයවැය ලේඛණයේ ඇතුළත් වියදම් විෂයයන් 04 ක එකතුව රු.4,760,394 ක් වූ ඉතිරිවීම් ද තවත් වියදම් විෂයයන් 04 ක රු. 3,697,826ක් වූ අහිතකර විචලනයන්ද, ආදායම් විෂයයක ළඟා කර නොගත් ඉලක්කයන්හි වටිනාකම රු.596,923 ක් පැවතීම නිසා, අයවැය ලේඛනය ඵලදායී මූල්‍ය කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

4.2 අභ්‍යන්තර විගණනය

ශ්‍රී ලංකා රජයේ මුදල් රෙගුලාසි 133 හා 134 හි දැක්වෙන විධිවිධාන සහ දකුණු පළාත් පාලන කොමසාරිස්ගේ 2014 පෙබරවාරි 24 දිනැති අංක දපපා/යහ/01/න.ව.ලේ. දරන චක්‍රලේඛය ප්‍රකාර ප්‍රමාණවත් අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදු කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරියාට සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වැටුප් හා දීමනා ලෙස රු.448,176 ක් ගෙවා තිබුණි.

4.3 විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු ක්‍රියාත්මක කිරීම

2009 ජුනි 09 දිනැති අංක ඩීඑම්පී/2009 (i) දරන කළමනාකරණ විගණන චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව විගණන හා කළමනාකරණ කමිටුව පිහිටුවීමට සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

5. පද්ධති හා පාලනය

පහත දැක්වෙන පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි සභාවේ විශේෂ අවධානය යොමු විය යුතුය.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) වත්කම් කළමනාකරණය
- (ඇ) ආදායම් රැස්කිරීම
- (ඈ) අයවැය පාලනය